

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KOWALEWIE POMORSKIM

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kowalewo Pomorskie
na lata 2024-2026**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz .U. z 2024 r. poz. 177 oraz z 2023 r. poz. 818) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2026 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Kierownikowi Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim
z dnia 2024 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2024 – 2026
W GMINIE KOWALEWO POMORSKIE

Kowalewo Pomorskie 2024

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Podstawa prawna Programu
- III. Diagnoza sytuacji rodzin i problemu w Gminie Kowalewo Pomorskie
- IV. Adresaci Programu
- V. Cele Programu
- VI. Realizatorzy Programu
- VII. Czas realizacji Programu
- VIII. Monitoring i ewaluacja Programu
- IX. Źródła finansowania Programu
- X. Koordynacja Programu
- XI. Zakończenie

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny i moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niski poziom wynagrodzeń za pracę i wiążące się z tym zjawisko poczucia izolacji społecznej, krzywdy, a co za tym idzie wycofanie się z życia społecznego, bierność, często pogorszenie stanu zdrowia, a także w dużym stopniu uzależnienia od alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych jednego lub obojga rodziców, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci. Wymienione tu czynniki bardzo często są przyczyną zepchnięcia rodzin do systemu pomocy społecznej. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Zjawiska te często prowadzą do rozpadu rodziny, a tym samym wzrostu rodzin niepełnych, pogłębiają bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzą za sobą zjawisko przemocy w rodzinie. Rodziny te znajdują się więc w kręgu zainteresowań pomocy społecznej. Pozostawienie ich bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej i całkowite zerwanie więzi rodzinnych. Rodzina biologiczna jest komórką najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka więc należy zadbać o to, by jak najdłużej w niej pozostało.

W tym celu powstał Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2026 opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 177 ze zmianami), którego podstawowym założeniem jest doskonalenie systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez wzmocnienie roli rodziny, przywrócenia jej zdolności do prawidłowego funkcjonowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997, Nr 78, poz.483).
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 177 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz.424).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2151).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1939 ze zmianami).
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 901 ze zmianami).
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1323).
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 421).
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2024r. poz.323 ze zmianami).
10. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1993).
11. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. z 2023r. poz.2424).
12. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 20204. poz. 609).

Treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawodawca zobowiązał gminy do opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z zapisami wspomnianej ustawy do zadań własnych gminy należy również:

- 1) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 2) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta

rodzin oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

3) finansowanie:

a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,

b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,

c) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

4) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

5) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN I PROBLEMU W GMINIE KOWALEWO POMORSKIE

Kowalewo Pomorskie jest gminą miejsko- wiejską. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa (w tym jedno miejskie i dwa osiedlowe) i obejmuje swymi granicami 31 miejscowości. Obszar miasta i gminy Kowalewo Pomorskie znajduje się w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego w powiecie golubsko-dobrzyńskim. Gmina Kowalewo Pomorskie graniczy z gminami Ciechocin i Golub-Dobrzyń (powiat golubsko-dobrzyński), Lubicz, Łysomice i Chełmża (powiat toruński) oraz Ryńsk i Dębowa Łąka (powiat wąbrzeski.) Obszar gminy Kowalewo Pomorskie wynoszący 14.139 ha na dzień 31.12.2023r. zamieszkiwało 11.236 osób, w tym 5.542 mężczyzn i 5.694 kobiet. Mieszkańcy miasta stanowili grupę 3.934 osób, w tym 1.860 mężczyzn i 2.074 kobiet.

Teren wiejski zamieszkiwało 7.302 osoby, w tym 3.682 mężczyzn i 3.620 kobiet. W wieku do 18 roku życia teren gminy zamieszkiwało 2.231 osób, natomiast w wieku poprodukcyjnym teren gminy zamieszkiwało łącznie 2.210 osób, tym 758 mężczyzn i 1452 kobiet.

Diagnoza przeprowadzona w oparciu o analizę danych z lat 2021 – 2023 ma ukazać potrzebę kompleksowego wsparcia dla rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności stanowiące przeszkody w prawidłowym funkcjonowaniu.

Na terenie gminy Kowalewo Pomorskie zamieszkuje wiele rodzin wymagających wsparcia, o czym świadczą dane Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim. Poniższe tabele pokazują ilość rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021 – 2023.

Tabela nr 1 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej MGOPS w Kowalewie Pom. w latach 2021-2023.

Lata	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Liczba osób w tych rodzinach
2021	323	722
2022	359	765
2023	334	729

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z analizy powyższych danych wynika, iż w 2023 roku w stosunku do lat 2021 i 2022 nieznacznie zmniejszyła się liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Tabela nr 2 Powody przyznawania pomocy społecznej MGOPS w Kowalewie Pom. w latach 2021-2023.

Powody trudnej sytuacji życiowej	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	162	334	140	280	119	250
Bezdomność	10	10	8	8	10	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	133	29	135	33	162
w tym wielodzietność	21	105	22	111	27	138
Bezrobocie	134	342	105	259	106	276
Niepełnosprawność	101	214	78	160	74	174
Długotrwała choroba	74	142	64	121	68	137
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	26	86	35	110	33	117
w tym rodziny : niepełne	25	85	31	97	31	111
wielodzietne	0	0	3	13	2	9
Przemoc w rodzinie/ domowa	9	35	6	25	6	22
Alkoholizm	34	57	30	49	29	41
Narkomania	2	2	1	1	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	6	7	6	10

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z analizy powyższych danych wynika, iż najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie głównymi powodami ubiegania się o pomoc społeczną w latach 2021-2023 było: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych-rodzina niepełna.

Tabela nr 3 Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną MGOPS w Kowalewie Pom. w latach 2021- 2023.

Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Rodziny z dziećmi ogółem	108	64	99	62	98	56

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Tabela nr 4 Rodziny przeżywające trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych objęte pomocą społeczną MGOPS w Kowalewie Pom. w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem którym przyznano pomoc ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	26	18	35	20	33	19
w tym liczba rodzin niepełnych	25	18	31	18	31	19
w tym liczba rodziny wielodzietnych	0	0	3	2	2	1

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Wśród rodzin, którym przyznano pomoc ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych można zauważyć, iż prawie wszystkie wśród nich to rodziny niepełne. Z zebranych danych wynika, iż liczba tych rodzin utrzymuje się na podobnym poziomie.

Niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci najczęściej łączy się z dysfunkcjami takimi jak uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi.

Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym ujawniają się często w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, wartości i norm. W wielu sytuacjach dzieci i młodzież pozostawione są same sobie. Odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem, co niejednokrotnie stanowi przyczynę umieszczenia dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i resocjalizacyjnych. Istotną rolę w rozpoznawaniu problemów rodzin pełnią pracownicy socjalni. To właśnie oni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną

w środowisku. Przeprowadzając wywiady dokonują diagnozy problemów oraz podejmują działania zapobiegające konieczności zorganizowania opieki nad dzieckiem poza rodziną biologiczną.

Placówki oświatowo – wychowawcze

Wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowanie przedszkolne w gminie Kowalewo Pomorskie w roku szkolnym 2022/2023 realizowane było w 4 przedszkolach tj. w Przedszkolu Publicznym im. Jan Brzechwy w Kowalewie Pomorskim, Przedszkolu Niepublicznym w Kowalewie Pomorskim prowadzonym przez Fundację Kowalewo Pomorskie „Uśmiechnij się”, Niepublicznym Przedszkolu „Entliczek Pentliczek”, oraz Niepublicznym Przedszkolu Terapeutycznym. W 2023r. działało również 6 oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy 4 szkołach prowadzonych przez gminę Kowalewo Pomorskie oraz 2 oddziały przedszkolne, przy Szkole Podstawowej w Mlewie prowadzone przez Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno- Kulturalne „TRIO”.

Nauczaniem przedszkolnym w Przedszkolu Publicznym i Przedszkolu Niepublicznych prowadzonym przez Fundację Kowalewo Pomorskie „Uśmiechnij się” objęte są dzieci w wieku 3 – 6 lat. Zapewniają ono dzieciom funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące, a także stwarza możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych. Przedszkola współpracują z Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną w Golubiu - Dobrzyniu.

Nauczaniem przedszkolnym w Przedszkolu Niepublicznym „Entliczek Pętliczek” objęte są dzieci w wieku 2,5-6 lat. Spełnia ono funkcje opiekuńczo–wychowawczo–dydaktyczną.

Wychowankom zagwarantowana jest opieka logopedy oraz pedagoga.

W Kowalewie Pomorskim działa Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne, które zapewnia opiekę dydaktyczną i terapeutyczną dla dzieci w wieku od 2,5 do 9 lat posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez poradnię psychologiczno - pedagogiczną.

Tabela nr 5 Dzieci uczęszczające do przedszkoli w gminie Kowalewo Pomorskie w latach szkolnych 2022/2023-2023/2024

Placówka wychowania przedszkolnego	Liczba dzieci w roku szkolnym	
	2022/2023 stan wg SIO na 30.09.2022r.	2023/2024 stan wg SIO na 30.09.2023r.
Przedszkole publiczne prowadzone przez gminę	199	199
Niepubliczne przedszkole „Entliczek Pentliczek”	45	45
Niepubliczne przedszkole prowadzone przez Fundację Kowalewo Pom. „Uśmiechnij Się”	41	42
Niepubliczne przedszkole terapeutyczne	15	16
Oddziały przedszkolne funkcjonujące przy publicznych szkołach podstawowych	87	111
Razem	387	413

Źródło: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim.

Z danych wynika ,iż w roku szkolnym 2023/2024 zwiększyła się ogólna liczba dzieci, które zostały objęte edukacją przedszkolną.

Tabela nr 6 Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Kowalewo Pomorskie w latach szkolnych 2022/2023 – 2023/2024

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym	
	2022/2023 stan wg SIO na 30.09.2022r.	2023/2024 stan wg SIO na 30.09.2023r.
szkoły podstawowe publiczne prowadzone przez gminę	869	838
szkoła podstawowa publiczna prowadzona przez stowarzyszenie	18	18
razem	887	856

Źródło: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim.

Edukacja szkolna publiczna na terenie gminy Kowalewo Pomorskie realizowana jest w 5-ciu Szkołach Podstawowych w: Kowalewie Pomorskim, Wielkiej Łące, Wielkim Rychnowie, Pluskowęsach oraz w Mlewie (szkoła prowadzona jest przez Stowarzyszenie TRIO). Liczba dzieci objętych edukacją w szkołach podstawowych utrzymuje się na podobnym poziomie.

Świetlica Socjoterapeutyczna

Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim działa od 1998 roku. Uczęszczają do niej dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, w których między innymi występuje problem alkoholowy. Większość dzieci pochodzi z rodzin objętych pomocą społeczną. Dzieci i młodzież do Świetlicy przyjmowane są na wniosek rodziców/opiekunów, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych. Pracownicy Świetlicy prowadzą program profilaktyczno – wychowawczy z wychowankami, który ma na celu m.in. kształtowanie umiejętności funkcjonowania w grupie, kształtowania postaw prospołecznych, promocję zdrowego stylu życia, budowanie zaufania i bezpieczeństwa, edukację w zakresie agresji i przemocy, eliminowanie negatywnych zachowań wśród młodzieży oraz naukę konstruktywnego sposobu radzenia sobie z agresją i kształtowanie umiejętności służących do podejmowania odpowiednich decyzji. Dzieci otoczone opieką wychowawców mają zapewnione warunki do nauki, zabawy oraz twórczego spędzania wolnego czasu. Uzyskują wsparcie w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych.

Obok zajęć profilaktycznych realizowane są codziennie bloki tematyczne tj.

- pomoc w realizacji zadań szkolnych, wyrównywanie szans edukacyjnych;
- wspólne przyrządzanie i spożywanie posiłku;
- organizacja czasu wolnego, a w tym propagowanie zdrowego stylu życia, zachowań proekologicznych i prozdrowotnych, organizacja ferii zimowych i wypoczynku letniego;
- zajęcia plastyczno- techniczne;
- kultywowanie tradycji świątecznych oraz organizacja imprez okolicznościowych;
- udział w różnego rodzaju konkursach.

Placówka zapewnia dzieciom czas wolny w trakcie ferii zimowych oraz dwutygodniowe półkolonie letnie, które finansowane są ze środków gminnych oraz środków pozyskiwanych od sponsorów.

Tabela nr 7 Liczba dzieci objętych działaniami Świetlicy Socjoterapeutycznej w Kowalewie Pom. w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej	44	49	53
W tym liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej z rodzin korzystających z pomocy społecznej	21	29	25

W tym liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	17	13	5
--	----	----	---

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Analiza danych powyższej tabeli wskazuje, że liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej w latach 2022 – 2023 w stosunku do roku 2021 nieznacznie wzrosła. Dane wskazują, że wśród dzieci biorących udział w zajęciach prowadzonych przez Świetlicę najwięcej dzieci z rodzin korzystających z pomocy społecznej było w 2022 roku. Natomiast liczba dzieci z rodzin korzystających ze wsparcia asystenta uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej zmalała, gdyż u części tych rodzin nastąpił wzrost kompetencji opiekuńczo - wychowawczych i zaradności życiowej. W związku z czym nie było konieczności dalszej pracy z asystentem rodziny wobec tego współpraca ta została zakończona. Wiersz tabeli nr 7, w którym podano ogólną liczbę dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej w latach 2021 – 2023 nie jest sumą wierszy poniżej dedykowanych liczbie dzieci, których rodziny korzystają z pomocy społecznej oraz wsparcia asystenta rodziny. Ta sama rodzina może korzystać zarówno z pomocy społecznej i ze wsparcia asystenta rodziny bądź korzystać tylko z pomocy społecznej lub otrzymywać jedynie wsparcie asystenta rodziny.

Asystentura rodzin

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Kowalewo Pomorskie realizowała jej zadania między innymi poprzez pracę asystenta rodziny. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. W oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw została wprowadzona zmiana m.in. w przepisach Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego stanowiąca, iż sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny bądź realizowania innych form pracy z rodziną. Asystent rodziny, kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego

działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Działania asystenta polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę i ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniącą tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych, czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej). Asystent rodziny wspiera również w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych rodziców oraz kontynuowania nauki przez dzieci. Praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku umieszczenia dziecka przez sąd poza rodziną. W takich sytuacjach zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz z sądem. Do obowiązków asystenta rodziny należy również współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno - pomocową, a także z innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, praca asystenta koncentruje się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

Tabela nr 8 Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin do których skierowano asystenta rodziny	21	16	13
Liczba dzieci w rodzinach do których skierowano pomoc asystenta rodziny	30	26	24

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, iż ilość rodzin do których została skierowana pomoc w postaci asystenta rodziny była najwyższa w 2021 roku. W latach 2022 i 2023 nastąpił spadek liczby rodzin objętych asystenturą rodzin, gdyż u część rodzin osiągnęła samodzielność i stabilizację życiową.

Do zadań asystenta rodziny, należy także praca z rodzinami, wynikająca z ustawy „Za życiem”. Do zadań asystenta należy wsparcie instrumentalne, informacyjne, emocjonalne, a w przypadku problemów opiekuńczo-wychowawczych – pedagogizacja.

Ustawa „Za życiem” określa m.in. uprawnienia do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę dziecka zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Poniższa tabela przedstawia ilość świadczeń wypłaconych w latach 2021 - 2023.

Tabela nr 9 Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł wypłacone w latach 2021 – 2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	1	0	3
Liczba urodzeń	0	1	4

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z danych wynika, że w 2023 roku urodziło się najwięcej dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę dziecka zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wpłaty świadczeń nie zawsze odbywają się w tym samym roku, w którym urodziło się dziecko z niepełnosprawnością. Prawidłowość tą odzwierciedla powyższa tabela.

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wychowywanie dzieci w rodzinie dotkniętej przemocą niesie za sobą poważne w skutkach konsekwencje. Zaburzenia powstające u dzieci dorastających w środowisku przemocy domowej, mają znaczny wpływ na ich późniejsze funkcjonowanie, kształtowanie przyszłości, relacji z najbliższymi, pełnienie ról społecznych, związku, a przede wszystkim wychowywanie własnych dzieci. Przemoc wobec dzieci powoduje silne urazy, które pozostawiają ślady w psychice, objawiające się zaburzeniami w sferze: emocjonalnej (smutek, złość, lęk, niska samoocena, agresja, poczucie odrzucenia przez rówieśników), społecznej (wycofanie, brak lub niewielkie umiejętności społeczne, niezdolność do empatii, złe oceny

w szkole, wagarowanie, nieprawidłowy rozwój intelektualny), zdrowotnej (opóźniony rozwój mowy, zaburzenia łaknienia, snu, moczenie nocne, opóźniony rozwój fizyczny, choroby psychosomatyczne). Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest przede wszystkim skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym. Podejmowanie szybkich i skutecznych działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych. Występowanie przemocy w rodzinie w gminie Kowalewo Pomorskie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10 Liczba osób w tym dzieci pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w rodzinach, w których była wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	22	23	21
Liczba dzieci doznających przemocy	14	9	9

Źródło: Sprawozdanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pom.

Z analizy tabeli wynika, iż ilość wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023 utrzymywała się na podobnym poziomie. Wśród prowadzonych procedur w których przemocy doświadczały także dzieci było w 2021r., natomiast w latach 2022-2023 ilość dzieci doznających przemocy utrzymywała się na takim samym poziomie. W latach 2021-2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie, nadal zatrudniała psychologa udzielającego poradnictwa psychologicznego w siedzibie MGOPS w Kowalewie Pomorskim ze szczególnym uwzględnieniem ofiar przemocy w rodzinie oraz dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin celem zapobiegania powstawaniu lub pogłębianiu skutków trudnych sytuacji życiowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Występujący problem alkoholowy w rodzinie ma znaczący wpływ na relacje rodzinne. Najbardziej dotyka on jednak dzieci, które doświadczając jego skutków mają na co dzień duże trudności z koncentracją, ponieważ ich uwagę zaprzętają problemy rodzinne i stała konieczność kontroli otoczenia, aby zapobiec wyjawieniu tajemnicy rodzinnej. Jednocześnie dzieci te mają problemy ze snem wynikające ze stresów oraz trybu życia w rodzinie alkoholowej (np. nocne libacje rodziców, lęk o zdrowie któregoś z rodziców, niezaspokojenie potrzeb emocjonalnych

i fizycznych dziecka). Często mają obniżoną i chwiejną samoocenę, są bardzo samokrytyczne, nie wierzą we własne możliwości, rzadko rozwijają swoje talenty.

Osobami uzależnionymi od alkoholu zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w skład której wchodzi m.in. przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej, oświaty, policji i inne. Komisja prowadzi działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększa dostępność pomocy terapeutycznej dla takich osób. Z pomocy terapeutycznej w Kowalewie Pomorskim można skorzystać w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin. Komisja podejmuje również działania zmierzające do orzeczenia zastosowania leczenia odwykowego wobec osób mających problem uzależnienia od alkoholu poprzez wystąpienie do sądu o wydanie postanowienia w tym zakresie. Działania Komisji obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 11 Liczba wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w Kowalewie Pom. w celu Przeprowadzenia Rozmowy interwencyjno-motywującej	34	44	47
Liczba osób, w stosunku do których GKRPA podjęła działania zmierzające do wydania orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	3	3	4
Liczba osób korzystających ze wsparcia terapeuty ds. uzależnień	60	60	67

Źródło: dane pozyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w kolejnych latach następował systematyczny wzrost liczby wniosków, które wpłynęły do GKRPA w Kowalewie Pom. w celu przeprowadzenia rozmowy interwencyjno – motywującej z osobami mającymi problem alkoholowy. W 2023r. wzrosła także liczba osób korzystających ze wsparcia terapeuty ds. uzależnień. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych najwięcej wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego przez sąd złożyła w 2023 roku.

Pieczna zastępcza

W wyniku wielu dysfunkcji w rodzinach dochodzi do sytuacji kryzysowych, w takich sytuacjach należy zabezpieczyć dobro małoletnich dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej lub rodziny przysposabiającej. Rodzina podlega Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu – Dobrzyniu, które realizuje zadania dla powiatu wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Gmina Kowalewo Pomorskie jedynie partycypuje w kosztach utrzymania dziecka, które zostaje w niej umieszczone.

Tabela nr 12 Dzieci z terenu gminy Kowalewo Pom. , które trafiły w danym roku do pieczy zastępczej w latach 2021 - 2023

Lata	2021	2022	2023
Pieczna zastępcza	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Ogółem	1	6	1

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż najczęściej dzieci do pieczy zastępczej trafiło w 2022r. W latach 2021 i 2023 liczba ta utrzymywała się na takim samym poziomie.

Tabela nr 13 Dzieci z terenu gminy Kowalewo Pom. przebywające w pieczy zastępczej w latach 2021 - 2023

Lata	2021	2022	2023
Pieczna zastępcza	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Ogółem	23	24	21

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż liczba dzieci z gminy Kowalewo Pomorskie przebywających w pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie. Należy zaznaczyć, że dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mogą przebywać w niej przez kilka lat, nawet po ukończeniu pełnoletności do 25 r.ż pod warunkiem kontynuowania nauki lub legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

W rzeczywistości zdarza się tak, iż pobyt dziecka w pieczy zastępczej trwa przez krótki okres czasu jak i przez wiele lat.

Według danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim najczęstszymi powodami umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych było nadużywanie alkoholu przez rodziców/rodzica, przemoc w rodzinie, niedojrzałość emocjonalna rodziców/rodzica, czego konsekwencją były zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek współfinansowania kosztów utrzymania w pieczy zastępczej dziecka według właściwości jego miejsca zamieszkania przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej.

Poniższa tabela pokazuje wydatki poniesione na utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2021– 2023.

Tabela nr 14 Zestawienie wydatków poniesionych przez MGOPS w Kowalewie Pomorskim na utrzymanie dzieci pozostających w pieczy zastępczej w latach 2021- 2023

Lata	2021	2022	2023
Wydatki poniesione na utrzymanie wychowanków pieczy zastępczej	114 097 zł	122 982 zł	121 291 zł
Ilość dzieci	23	24	21

Zródło dane MGOPS w Kowalewie Pom.

W latach 2022 i 2023 poziom wydatków poniesionych przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim na utrzymanie dzieci pozostających w pieczy zastępczej był na podobnym poziomie. W 2022 roku w stosunku do roku 2021 nastąpił widoczny wzrost wydatków na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej pomimo prawie takiej samej ilości przebywającej w pieczy zastępczej. Wzrost kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej spowodowany jest wzrostem kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej.

Rodziny przeżywające różnego rodzaju trudności mogą także skorzystać z poradnictwa specjalistycznego w placówkach funkcjonujących poza terenem gminy Kowalewo Pomorskie.

Kujawsko Pomorskie Centrum Wsparcia Psychologicznego - oddział w Golubiu Dobrzyniu.

Centrum Wsparcia Psychologicznego ma na celu świadczenie profesjonalnej pomocy psychologicznej dla osób potrzebujących wsparcia emocjonalnego. Jest miejscem, gdzie każdy może uzyskać pomoc w radzeniu sobie z trudnościami życiowymi, problemami emocjonalnymi czy sytuacjami kryzysowymi. Misją tego miejsca jest budowanie współpracy w społecznościach lokalnych na rzecz wsparcia dzieci, młodzieży i ich rodzin, które doświadczają kryzysu psychicznego. Placówka oferuje wsparcie w zakresie porad psychologicznych oraz pedagogicznych, psychoterapii a także możliwość skorzystania z terapii środowiskowej.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Golubiu – Dobrzyniu jest placówką publiczną, która służy dzieciom i młodzieży z powiatu golubsko – dobrzyńskiego. Dzieci, młodzież, rodzice i nauczyciele zgłaszają się do poradni dobrowolnie. W Poradni udzielane są im nieodpłatne porady w zakresie nieprawidłowości i zaburzeń w rozwoju, trudności i niepowodzeń w nauce, trudności wychowawczych, nieprawidłowości wymowy, określania poziomu dojrzałości szkolnej w wieku 5 – 6 lat, orientacji i poradnictwa zawodowego.

Poradnia organizuje zajęcia w ramach „Szkoły dla rodziców”. Jest to program spotkań dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi. Jego głównym celem jest wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, to małe kroki ku głębszej relacji, dającej zadowolenie, poczucie wzajemnej bliskości. To także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku.

Fundacja Centrum Terapii i Rozwoju „Integris” w Golubiu Dobrzyniu

W centrum dostępne są różne formy wsparcia z zakresu terapeutyczno-pedagogicznego: zajęcia sensoryczne, logopedyczne, warsztaty dla rodziców, zajęcia sensoryczne dla dzieci. Cenne wsparcie stanowi możliwość uczestnictwa w grupie samopomocowej dla rodziców dzieci niepełnosprawnych. Przyjście na świat dziecka niepełnosprawnego zmienia sytuację rodzinną, stosunki między rodzicami, ich aktywność. Jest to trwały stan jaki w toku życia ulega przeobrażeniom, poprzez sukcesy lub porażki wynikające z rehabilitacji, postępu lub regresu niepełnosprawności. Diagnoza niepełnosprawności dziecka jest bardzo trudnym i bolesnym przeżyciem dla rodziców. Niektórzy reagują na tę wiadomość szokiem i praktycznie do końca

życia nie potrafią pogodzić się ze stanem dziecka. Rozbieżność między dzieckiem, jakiego się oczekiwało, a tym jakie się pojawiło, niepełnosprawnym, chorym i uświadomienie sobie tego jest ogromnym stresem. Większość rodziców adaptuje się do trudnej sytuacji i stara się konstruktywnie wspomagać dzieci w rozwoju. Wymaga to jednak przewyciężenia wielu codziennych trudności. Poważnym problemem, z jakim mogą się borykać rodzice jest izolacja społeczna. Często jest ona wynikiem ich własnego lęku. Boją się oni pokazać dziecko publicznie "zwłaszcza jeśli jego niepełnosprawność jest widoczna" boją się powiedzieć o nim znajomym, a nawet rodzinie. Czują się społecznie nie akceptowani. Sytuacja taka znacznie zmniejsza możliwość rozwoju dziecka. Grupa samopomocowa daje możliwość obecności we wspólnocie z innymi rodzicami, borykającymi się z podobnymi problemami daje poczucie przynależności oraz skłania do refleksji nad problemem niepełnosprawności dziecka, pomaga także zaakceptować je, takim jakie jest. Rodzice mogą porozmawiać z innymi, przekonać się czy problemy z ich dzieckiem są podobne do tych, które mają inni rodzice, podzielić się i poprosić o wyrażenie zdania innych rodziców, a także zyskać wskazówki do praktycznych rozwiązań w trudnościach z jakimi się borykają.

Wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz współpraca różnych instytucji, które mają kontakt z dzieckiem ma na celu zwiększenie efektywności działań na rzecz rodzin wychowujących małoletnie dzieci i przeżywających trudności w wypełnianiu ról społecznych. Szczególną rolę przypisuje się utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku, dlatego też niezbędne jest profesjonalne wsparcie rodziców, którzy mają problemy z wypełnianiem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istotnym wzmocnieniem profilaktyki i pracy z rodziną na poziomie samorządu gminnego jest wsparcie rodzin pracą asystentów rodziny, których zadaniem jest prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną.

Zadaniem pracy asystenta w rodzinach, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej jest motywowanie rodziców do wprowadzenia pozytywnych zmian w życiu, opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej w celu szybkiego powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Ponadto współpraca różnych instytucji i służb jest szansą na zwiększenie efektywności działań oraz na bardziej skuteczne rozwiązywanie problemów dotyczących dzieci i rodziny.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie gminy Kowalewo Pomorskie wychowujących dzieci i przeżywających różnego rodzaju trudności, których sami nie mogą pokonać a także rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności program jest skierowany do :

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo wychowawczych i niezaradnych życiowo;
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą;
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym w tym bezrobotnych;
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny: Rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

Cel szczegółowy 1 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka		
Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizator
Wsparcie rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach rodzinnych.	-liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego -liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych -liczba dzieci korzystających ze stypendium szkolnego	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski
Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach	-liczba dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w szkole -liczba dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w szkole przyznanego przez MGOPS	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Szkoły Podstawowe

Cel szczegółowy 2 <i>Wspieranie rodziców /opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych</i>		
Wsparcie rodziców oraz dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, terapeutycznych	-liczba udzielonych porad i konsultacji dla dzieci -liczba udzielonych porad, konsultacji dla rodziców	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Kujawsko- Pomorskie Centrum Wsparcia psychologicznego
Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo – wychowawcze	-liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi objęta pracą socjalną	Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej – pracownicy socjalni
Kierowanie asystentów rodzin do pracy z rodzinami ,przygotowanie planu pracy, realizacja zadań	-liczba asystentów rodziny -liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin, które zrezygnowały ze wsparcia asystenta rodziny -liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu -liczba planów pracy skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej- asystenci rodzin, pracownicy socjalni Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie
Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem	-liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej-asystent rodziny
Prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, Prowadzenie świetlic szkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych	-liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej -liczba dzieci uczęszczających do świetlic szkolnych	Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej Świetlica Socjoterapeutyczna Szkoły Podstawowe

Organizowanie form aktywnego spędzania czasu dla dzieci i młodzieży	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć - liczba uczestników - ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku letniego/zimowego	Świetlica Socjoterapeutyczna Miejsko -Gminny Ośrodek Kultury Placówki Oświatowe
Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich poprzez udział rodziców w zajęciach „Szkoły Rodzica”	-liczba rodzin, które ukończyły szkolenie w ramach „Szkoły dla rodziców i wychowawców”.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
Cel szczegółowy 3 Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży		
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do podjęcia leczenia/terapii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi	-liczba rodzin z dziećmi, którym udzielono pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej z powodu uzależnień -liczba rodzin z dziećmi, z których rodzice skorzystali z konsultacji z terapeutą ds. uzależnień -liczba wniosków skierowanych do GKRPA / w tym liczba rodzin z dziećmi/ -liczba postanowień sądu o przymusowym leczeniu / w tym liczba rodzin z dziećmi	Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Sąd Rodzinny
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	-liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”, w tym w rodzinach z dziećmi -liczba spraw skierowanych do prokuratury / w tym liczba rodzin z dziećmi/	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny Posterunek Policji
Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dziecka	-liczba interwencji podjętych przez pracowników socjalnych - liczba dzieci zabezpieczonych przez pracowników socjalnych -liczba dzieci zabezpieczonych przez policjantów	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej- pracownicy socjalni Policja

Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	- wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Kowalewo Pomorskie Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi w zakresie ochrony bezpieczeństwa dziecka	- ilość złożonych wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny - ilość rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Sąd Rodzinny
Cel szczegółowy: 4 <i>Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin, z uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne.</i>		
Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”) - liczba dzieci w tych rodzinach - liczba dzieci z niepełnosprawnością w tych rodzinach	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin	- liczba rodziców lub opiekunów, korzystających z opieki wytchnieniowej - liczba niepełnosprawnych dzieci korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych - liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Terapeutycznego - liczba rodziców dzieci niepełnosprawnych biorących udział w grupie wsparcia	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne Fundacja Centrum Terapii i Rozwoju „Integrus”

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- 1) Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.
- 2) Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim.
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim.

- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu - Dobrzyniu.
- 5) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Golubiu - Dobrzyniu.
- 6) Kujawsko Pomorskie Centrum Wsparcia Psychologicznego w Golubiu Dobrzyniu.
- 7) Placówki Oświatowe z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie.
- 8) Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Kowalewie Pomorskim.
- 9) Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim .
- 10) Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim.
- 11) Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim.
- 12) Sąd Rejonowy w Golubiu Dobrzyniu.
- 13) Organizacje pozarządowe

VII. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja gminnego programu wspierania rodziny została zaplanowana na lata 2024 – 2026. Program stanowi dokument otwarty i zmienny. Może podlegać modyfikacji wraz ze zmieniającymi się potrzebami oraz przepisami prawnymi.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji działań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz udoskonalenie dotychczas ustalonych. Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów stanowić będzie integralną część rocznego sprawozdania z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 w Gminie Kowalewo Pomorskie są środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawach:

- z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

oraz środki pozyskane na zadania w ramach środków gminnych, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. KOORDYNACJA PROGRAMU

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 będzie Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

XI. ZAKOŃCZENIE

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania, w pierwszym z nich kładzie się nacisk na utrzymanie dzieci w naturalnym środowisku, w drugim natomiast – na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców.

Reasumując program zakłada stworzenie na terenie gminy Kowalewo Pomorskie optymalnych warunków dla poprawy życia dzieci i rodzin. Wszelkie działania o charakterze profilaktycznym, pomocowym i wspierającym zmierzać będą do samodzielnego rozwiązywania przez rodzinę własnych, różnorodnych problemów. Natomiast wsparcie ze strony instytucji stanowić winno jedynie uzupełnienie działań opiekuńczo-wychowawczych dla tych rodzin, które nie są w stanie samodzielnie pokonać trudnych sytuacji życiowych.

Sporządziły:
Małgorzata Fryc
Judyta Święcka

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024r. poz. 177 ze zm.) zwana dalej ustawą, nałożyła na gminę zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art.176 pkt.1 ustawy, jednym z zadań własnych gminy jest opracowywanie i realizacja 3-letniego programu wspierania rodziny. Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby z zakresu wspierania rodziny zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy uchwala gminny program wspierania rodziny.

Z uwagi na fakt, że „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023” przyjęty Uchwałą Nr XXIX/244/21 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 29 kwietnia 2021 roku obowiązywał do 31 grudnia 2023 r., istnieje konieczność przyjęcia kolejnego Programu na lata 2024-2026.

Przedłożony projekt „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026” zawiera zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych poprzez zapewnienia im przez Gminę Kowalewo Pomorskie kompleksowego wsparcia.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Pod względem finansowym, część działań zawartych w programie będzie realizowana ze środków własnych, a część ze środków pozyskanych z innych źródeł.